

Protokoll 4/2019

fört vid Rådet till skydd för Stockholms skönhets
sammanträde måndagen den 8 april 2019 kl. 13:30-15:50,
Bolindersalen, Tekniska nämndhuset

Övriga närvarande	Inga Varg Ordförande Leif Bolter Katarina Borg Birgitta Bremer Elisabet Jermsten Anders Johnson Helena Nilsson Lannegren Magnus Olausson Laila Reppen Henrik Nerlund Sekreterare Monica Hector Protokollförare Susanne Höglin Handläggare Anna Ridder Föredragande §8 Karin Stenqvist Föredragande §8 Rickard Andersson Föredragande §10 Henrik Rundquist Föredragande §10 Rebecca Kihlman Föredragande §17 Elisabeth Rosenquist Saidac Adjungerad §§10-17
Justerare	Helena Nilsson Lannegren
Datum för justering	
Paragraf	§§1-17
Protokollförare	Monica Hector

§ 1

Val av justerare. Fastställande av föredragningslista

Valdes ledamot Helena Nilsson Lannegren att tillsammans med ordförande justera protokollet. Beslöts uppta ärenden i ordningen: 1-8, 11, 10, 13-17, 12, 9.

§ 2

Nästa sammanträdesdag

Beslut

Erinrades att Skönhetsrådet sammanträder den 6 maj 2019, kl. 13.30.

§ 3

Nästa delegationssammanträde

Beslut

Erinrades att Skönhetsrådets delegerade sammanträder den 29 april 2019, kl. 13.30.

§ 4

Protokoll fört vid sammanträde 2019.03.04

Beslut

Anmälades att protokoll fört vid rådets ordinarie sammanträde 2019.03.04 justerats i vederbörlig ordning.

§ 5

Protokoll fört vid sammanträde 2019.03.18

Beslut

Anmälades att protokoll fört vid rådets delegationssammanträde 2019.03.18 justerats i vederbörlig ordning.

§ 6**Rådet: Inspektionsrapport, hantering av allmänna handlingar hos Skönhetsrådet; Stadsarkivet.**

Upptogs till behandling ärende avseende inspektionsrapport avseende Skönhetsrådets arkiv.

SR 2019/62

Beslut

Uppdrogs åt sekreteraren att åtgärda de yrkanden rapporten gör.

Sammanfattning av ärendet

Informerade sekreteraren om att stadsarkivet genomfört inspektion av rådets arkiv som resulterat i den rapport som föreligger. Rådet har fått tre förelägganden och en tidsfrist till sista december 2019 för att genomföra de ändringar som behövs. Förändringarna hör samman med övergången till digitalt ärendehanteringssystem under 2018 och innebär att hanteringsanvisningarna samt arkivbeskrivningen måste uppdateras samt att tidigare arkivförteckning enligt allmänna arkivsschemat för perioden 1919-2017 avslutas.

Handlingar i ärendet

- SR 2019/62-2 Följebrev
- SR 2019/62-1 Inspektionsrapport: Hantering av allmänna handlingar hos Skönhetsrådet
- SR 2019/62-3.3 Stadsarkivets inspektionsrapport 2019:01

§ 7**Anmälningar för kännedom****Anmälda handlingar**

- Var kan man få tag i översiktsplanen? E-post vidarebefordrad till stadsbyggnadskontoret.
- Arkiv bokprojekt, förfrågan från Arkitektur förslag. Svar med e-post.
- Totalförstörd 20-talsvilla, svar med e-post.
- Angående etablerande av elektronikaffär i Kungsträdgården, svar från Kommunstyrelsen/Stadsbyggnadsroteln.
- (Signerad) Vasastaden 2:99, nybyggnad av grillkiosk på Odenplan

- (Signerad) Vasastaden 2:99, Odenplan (södra delen), uppförande av kiosk
- Störande skylt på fasad, svar med e-post.
- Nackamasterna blir mindre störande om de synkroniseras, svar med e-post.
- Örby 4:1 och Lodgången 2, planärende på granskning, 2016-19354
- Intervju i DN med ny ordförande i Skönhetsrådet, svar med e-post.
- Ny ordförande i Skönhetsrådet, svar med e-post.
- Solbryggan Alvik östra, svar med e-post samt SR 2019/34 bifogad.
- Örby 4:1, transformatorstation i Snösätra, planärende på granskning, 2015-17873
- Information om kulturhusprojekt i Björkhagen, svar med e-post samt SR 2019/52 bifogad.
- Rivningsbeslut Passagenhuset, svar med e-post samt 03.02-0210-2017 och 03.02-0187-2017 bifogade.
- Hagaplan och Eugeniavägen, planärende på granskning, 2017-04313
- (Signerad) Södermalm 7:5, ny hiss mellan Lokattens trappor och kv. Tranbodarne 13, kompletterande yttrande
- (Signerad) Norrmalm 2:41, rivning och nybyggnad av glasskiosk i Kungsträdgården, 2019-03451-575, yttrande
- (Signerad) Trafikflyget 1, yttre ändring, utbyte av glaspartier, 2018-14997-575, yttrande
- Klotter i Mårten Trotzigs gränd, svar med brev.
- Hekla 1 m.fl., planärende på granskning, 2015-11509
- Flytt av trappa vid fastighet i hörnet Furusundsgatan/Smedsbacksgatan, svar med e-post.

§ 8

Glaven 13, förslag till detaljplan, 2018-09523

Genom remiss hade stadsbyggnadskontoret begärt Skönhetsrådets yttrande över Glaven 13, förslag till detaljplan för nybyggnad av likriktarstation för tunnelbana, 2018-09523. Anna Ridder, stadsbyggnadskontoret, redogjorde för ärendet. SR 2019/68

Beslut

Beslöt rådet tillstyrka förslag till detaljplan.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Sammanfattning av ärendet

Föreliggande planförslag syftar till nybyggnad av en likrikstarstation inom fastigheten Glaven 13 på Kungsholmen. Likrikstarstationen behövs för att kunna säkra matningen av tågdriften för den pågående utbyggnaden av tunnelbanans blåa linje. Planområdet ligger vid en vändplan i slutet av Stadshagens idrottsväg. På motsatt sida gatan från Glaven 13 ligger en parkering och en entré till Stadshagens idrottsplats. Marken inom planområdet är obebyggd, kraftigt kuperad och består av naturmark med berg i dagen och vegetationstäckta plataer. Byggnaden kräver att en del av berget sprängs bort och att marken hårdgörs. Ambitionen är att byggnaden ska kläs i växtlighet och att sedumtak anläggs för att ge tillbaka gröna kvalitéer till platsen. Aktuell fastighet är i dagsläget inte klassificerad av Stadsmuseet, men grannfastigheterna Glaven 8 respektive 12 är grönklassade, vilket innebär att bebyggelsen är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt.

Skönhetsrådet ställde sig positivt till förslaget ambition men ansåg att det behöver preciseras vad gäller materialval, fasadbelysning och naturvärden. Enligt rådets mening är det viktigt att stationen, vars funktion är en förutsättning för att staden ska fungera, blir ett tillskott i stadsbilden i form av en enkel men väl gestaltad teknikbyggnad. Utmaningen blir att hitta en gestaltning som inte är avvisande och inbjuder till skadegörelse men heller inte gör byggnaden alltför synlig vad gäller belysning och fasadmaterial. Vad gäller belysningen är det en avvägning mellan å ena sidan den ökade upplevelsen av trygghet som ljuset kan ge, och å den andra att inte tillföra en för kraftfull ljussättning med tanke på de djur som troligen vistas på platsen nattetid. Belysningsfrågan hänger även ihop med vad det är tänkt att platsen ska signalera; är det ett rum i staden som ska uppmana till vistelse, eller ska allmänheten ledas bort därifrån med tanke på elektroniska kraftfält och topografiska säkerhetsrisker? Dessa frågor behöver redas ut till granskningsskedet. Att naturvärden försvinner är ofrånkomligt och frågan om hur man läker ihop naturen i planområdet utöver tillförsel av gröna väggar och tak behöver slipas ytterligare.

Handlingar i ärendet

- SR 2019/68-2 Planbeskrivning
- SR 2019/68-7 Plankarta
- SR 2019/68-3 PM mark och vatten
- SR 2019/68-4 Elektromagnetiska fält, utredning
- SR 2019/68-6 PM buller och vibrationer

§ 9**Sekreteraren informerar****Sammanfattning av ärendet**

Erinrade sekreteraren om att nästa delegationssammanträde, efter rådets önskemål, kommer att hållas i Svenska slöjdföreningens f.d. lokaler på Nybrogatan.

Informerade sekreteraren om att han kommer att delta som föreläsare på Länsstyrelsens seminarium "Hur tillvaratar vi landskapets kultur- och naturvärden i förortsmiljöer?" onsdag 10 april.

Under förra veckan genomfördes möte med företrädare för bl.a. stadsbyggnadskontoret för att välja ut 10 projekt till tävlingen Årets Stockholmsbyggnad. De tävlande bidragen kommer att presenteras inom kort på stadens hemsida.

Kansliet kommer att åka till Lissabon på studieresa 15-17 maj, bl.a. planeras ett besök till ett nyöppnat arkitekturmuseum.

§ 10**Uggleviken, förnyelse av vattenreservoaren**

Med anledning av Stockholm vatten och avfalls planer på förnyelse av vattenreservoaren i Uggleviken hade rådet önskat information i ärendet.

SR 2019/89

Beslut

Tackade ordförande föredragarna för informationen.

Sammanfattning av ärendet

Informerade Rickard Andersson, Stockholm vatten och avfall samt Henrik Rundquist, Rundquist arkitekter, om planerna på att ersätta Uggleviksreservoaren med en ny reservoar, 5 meter högre i höjd . Bakgrunden till beslutet att ersätta den befintliga reservoaren är behovet att försörja en växande region med vatten samt att modernisera ett gammalt system. Den föreslagna förändringen ingår i ett större projekt - "Program 11 reservoarer" som innebär en renovering och upprustning av såväl reservoarer som ledningssystem.

Handlingar i ärendet

- SR 2019/89-1.6 Inbjudan till informationsmöte om Ugglevikens vattenreservoar (7/7)

§ 11

Betänkandet Privat initiativrätt, planintressentens medverkan vid detaljplaneläggning (SOU 2019:9).

Återupptogs till behandling ärende bordlagt vid sammanträde 2019.03.18 (§3) angående Betänkande privat initiativrätt, planintressentens medverkan vid detaljplaneläggning (SOU 2019:9).

SR 2019/70

Beslut

Förelåg av sekreteraren utformad förslag till skrivelse vilken antogs som rådets.

Handlingar i ärendet

- SR 2019/70-1.3 Följebrev Betänkandet Privat initiativrätt - Planintressentens medverkan vid detaljplaneläggning (SOU 2019:9), (4/4)
- SR 2019/70-4 Privat initiativrätt, planintressentens medverkan vid detaljplaneläggning (SOU 2019:)

§ 12

Åskvädret 2 och Hammarbyhöjden 1:1, förslag till detaljplan för del av fastigheten vid Halmstadsvägen, 2015-18863

SR 2019/52

Beslut

Anmäldes för formellt beslut ärende bordlagt vid delegationssammanträde 2019.03.18 §4.

§ 13

Kulturhusprojekt i Björkhagen

SR 2019/78

Beslut

Anmäldes för formellt beslut ärende bordlagt vid delegationssammanträde 2019.03.18 §5.

§ 14

Riksby 1:3, förslag till detaljplan för del av fastigheten invid korsningen Bällstavägen/Ulvsundavägen, 2017-16043

SR 2019/53

Beslut

Anmälades för formellt beslut ärende bordlagt vid delegationssammanträde 2019.03.18 §6.

§ 15

Ålesund 1 m.fl., förslag till detaljplan, 2016-19140

SR 2019/69

Beslut

Anmälades för formellt beslut ärende bordlagt vid delegationssammanträde 2019.03.18 §7.

§ 16

Övriga ärenden

Beslut

Uppdrogs åt kansliet att söka information om skylten på Junibacken.

Sammanfattning av ärendet

Ledamot K Borg önskade information om de planerade förändringarna på Kulturförvaltningen. Sekreteraren redogjorde kort för de kända förändringarna, bl.a. att tre antikvarietjänster kommer att flyttas till Rinkeby för att arbeta med nya program- och planförslag på försök under ett år.

Lyfte ledamot B Bremer frågan om Junibackens ljusskylt mot vattnet som lyser mycket starkt.

§ 17**Vildmannen 7, förslag till detaljplan, 2018-04653**

Genom remiss hade stadsbyggnadskontoret begärt Skönhetsrådets yttrande över Vildmannen 7, förslag till detaljplan, 2018-04653. Rebecca Kihlman, stadsbyggnadskontoret, redogjorde för ärendet.
SR 2019/61

Beslut

Beslöt Skönhetsrådet tillstyrka förslag till detaljplan med erinran avseende gestaltning av taklandskap m.m.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Sammanfattning av ärendet

Stadsbyggnadskontoret har upprättat ett planförslag för fastigheten Vildmannen 7 som ägs av Hufvudstaden AB.

Byggnaden uppfördes 1895-1897 av byggmästare Carl Gustaf Ohlsson för kommanditbolaget Burman o Co. Uppdraget att rita huset gick till arkitekt Erik Josephson som gestaltade en byggnad med tydliga influenser från brittisk arkitektur. Gatufasaderna av relativt grovhuggen roslagssandsten kompletterades med dekorativa portaler och inslag av ornament. Byggnadens hörn avslutades uppåt av ett murkrön med listverk, nischer, blinderingar, skulpturer och fialer. Även interiörerna var påkostade och mycket exklusiva både i material och utförande.

I samband med att huset genomgick en större ombyggnad drabbades fastigheten i november 2017 av en häftig brand som innebar att hela kontorsdelen brann ner och bostadsdelen fick omfattande skador av branden och det efterföljande släckningsarbetet. Skadorna efter branden är så pass stora att endast de båda gatufasaderna bedöms kunna bevaras, dock krävs omfattande restaureringsarbeten och stabiliseringsåtgärder. I stadsmuseets klassificeringskarta är Vildmannen blåmarkerad vilket innebär ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde som motsvarar fordringar för byggnadsminnen. Stadsmuseet bedömer att de bevarade gatufasaderna även efter branden har ett synnerligen högt värde.

Gällande stadsplan för fastigheten antogs 1940 då avsikten var att möjliggöra breddning av Jakobsbergsgatan, vilket innebar rivning av fastigheten Vildmannen 7. Den gällande stadsplanen innehåller

också övergångsbestämmelser som anger att nybyggnad inom fastigheten inte får ske så länge någon annan byggnad inom fastigheten ligger i strid med planens bestämmelser om byggnads placering. Eftersom rivningen aldrig genomfördes saknar byggnaden stöd i gällande plan. För att kunna återuppbygga huset måste således en ny detaljplan antas.

Det föreliggande planförslaget innebär att de värdefulla gatufasaderna bevaras och att bebyggelsen bakom fasaden återuppförs. Fastighetens blandade användning bibehålls, huvudsakligen i samma läge som före branden. Bostäderna lokaliseras till fastighetens västra del längs Jakobsbergsgatan. Den resterande östra delen mot Jakobsbergsgatan samt övriga delar mot Biblioteksgatan och gården föreslås bli kontor. Mot båda gatorna säkerställs handel eller centrumändamål, i de delar av byggnaden som rymmer kontor får även första våningen rymma butikslokaler/centrumändamål.

Skönhetsrådet fann det glädjande att fastighetsägaren hela tiden har haft ambitionen att rädda fasaden. Trots att andra, inre, delar av byggnaden står kvar, hade rådet ingen erinran mot rivning av dessa då skadorna efter branden är så omfattande. Att bygga ett helt nytt hus bakom en äldre fasad är ovanligt men i just detta fall helt motiverad, enligt rådet, då fasaden ifråga har ett mycket högt kulturhistoriskt och arkitektoniskt värde. Rådet ställde sig också mycket positivt till att fastigheten även i fortsättningen kommer att innehålla bostäder, kontor och butiker.

De synpunkter rådet hade på planförslaget gällde först och främst taklandskapets utformning. Tak och hissarnas placering/ utformning bör bearbetas så att uppstickande volymer för hisstoppar undviks. Visserligen är byggnadsvolymen ny men taklandskapet bör mer inriktas på att inordnas i den ursprungliga byggnadens formspråk och uttryck. Av samma skäl ställde sig rådet tveksamt till takvånings ateljérum med något inåtlutad fasad med stora fönster och utformningen av takkuporna mot gatan. Även i dessa delar ansåg Skönhetsrådet att en bearbetning är nödvändig med tillägget att det även är önskvärt att fönstren i ateljérummet genom sin vinkel inte bidrar med ljus till stadens natthimmel. Rådet saknade vidare redovisning av den föreslagna takterrassens läge i takfallet och vill därför poängtera att den inte får ligga så högt i takfallet att möblering och användning av den blir synlig över nock.

Av remissunderlaget framgår att interiörerna i bostadsentréns bottenvåning kan behöva rivs i samband med sanering. Rådet ställde sig tveksamt till formuleringarna om hur nya interiörer ska utformas då ”med utgångspunkt i befintlig utformning” inte betyder

detsamma sak som ett återskapande. Går det inte att återskapa entrén kanske ett annat förhållningssätt är bättre, d.v.s. att man i ett tidigt skede fattar beslut om att skapa en entré som redovisar att denna är ny snarare än att utformningen blir en ohistorisk blandning av nya och gamla detaljer.

Slutligen önskade rådet se att socklarna vid butiksfönstren återfår sin ursprungliga höjd, d.v.s. inte en sänkning så som planförslagets illustrationer redovisar.

Handlingar i ärendet

- SR 2019/61-10 Samrådsbrev
- SR 2019/61-8 Plankarta
- SR 2019/61-6 Sänkning av källare
- SR 2019/61-9 Planbeskrivning
- SR 2019/61-11 Rivningsplan ned till gatunivå
- SR 2019/61-13 Genomförandeplan
- SR 2019/61-2 Summering efter brand
- SR 2019/61-3 Stomkonsekvenser efter brand
- SR 2019/61-4 Trafik-PM
- SR 2019/61-5 Tekniskt PM (grundläggning)
- SR 2019/61-7 PM Energiförsörjning
- SR 2019/61-19 Antikvarisk konsekvensanalys
- SR 2019/61-20 Antikvarisk förundersökning
- SR 2019/61-22 Arkeologisk förstudie
- SR 2019/61-12 Luft
- SR 2019/61-14 Miljöinventering
- SR 2019/61-15 Ny stomme
- SR 2019/61-16 Ekosystemtjänster
- SR 2019/61-17 Avfallsutredning
- SR 2019/61-18 Bullerutredning
- SR 2019/61-21 Dagvatten

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
MONICA,HECTOR	2019-04-11
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2019-04-11
Helena,Nilsson Lannegren	2019-04-11
Inga Margareta,Varg	2019-04-11